

YDY Boek 3 Oostwoud

YDY Boek 3 Oostwoud

Samenstelling: Jacob Timmermans,

Eerste uitgave, februari 2009 (beperkte oplage),
Tweede uitgave, juni 2014, 'printing on demand', met enkele
aanvullingen en correcties.

ISBN: 9789 9402 119787

Uitgegeven als 'printed on demand', bij Brave New Books, te
bestellen bij www.bol.com en te selecteren met titel of ISBN.

YDY Boek 3 Oostwoud

Samengesteld door:

Jacob Timmermans

YDY Boeken:

1. JF-CC
2. Timmermans
- 3. Oostwoud**
4. Van Leeuwen
5. Brouwer
6. Timmermans- Oostwoud [JT12]

Over de YDY Boeken

Structuur van de YDY Boeken

Zie hiervoor ook onderstaande Geneagram en het onderstaande Overzicht. Boek 1, onder de werktitel JF-CC, focust op de grootouders van onze kinderen en de afstammelingen van die grootouders. De vier stammen van onze kinderen: Timmermans, Oostwoud, van Leeuwen en Brouwer, vormen de structuur van de overige vier YDY Boeken, waarbij de overgrootouders van onze kinderen, de centrale personen zijn.

Boek YDY 6 Timmermans- Oostwoud is toegevoegd; dit boek bevat boekdelen die Jan Timmermans, in handschrift, had klaar liggen voor zijn genealogieboek.

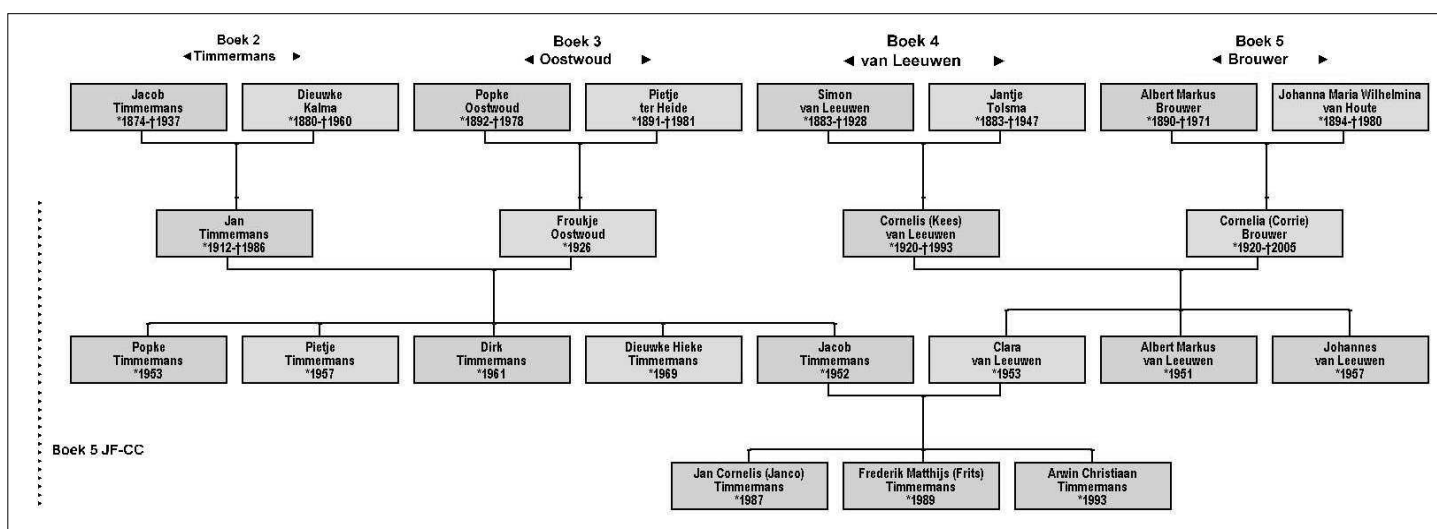
Bronnen en noten

Genealogische bronnen zijn in cijfers aangegeven, aan het eind van een paragraaf. In par. O.6.6 Documentatie en bronnen - Oostwoud en O.6.7 Documentatie en bronnen - Ter Heide, is een overzicht van (de meeste van) mijn bronnen vermeld. De noten zijn in letters aangegeven, per bladzijde.

Verklaring van enkele begrippen

Cirkeldiagram	Grafische weergave van voorgeslacht, Kwartierstaat, in cirkelvorm.
Familie	In de YDY Boeken: het voorgeslacht van een overgrootvader of -moeder.
Geneagram	Grafische weergave van verwantschap, voor de YDY Boeken vanuit een Proband.
Genealogie	Afstamming in mannelijke lijn – wordt in dit boek niet gebruikt.
Kwartierblad	Grafische weergave van voorouders: links vader, rechts moeder, daarna betreffende ouders etc.
Kwartierstaat	Meest volledig overzicht van alle bekende voorouders, waarbij de Proband nr. 1 heeft, zijn of haar vader 2, zijn of haar moeder 3 en zo verder met grootouders etc.
Parenteel	Afstammelingen van een ouder(-paar), zie ook Stamoudsten.
Proband	Persoon van wie men uitgaat bij kwartierstaat en in dit boek ook bij geneagram; ook wel Stamjongste.
Stam	In de YDY Boeken: voor- en nageslacht van een grootvader of -moeder.
Stamboom	Artistieke weergave van een Parenteel (de afstammelingen), in de vorm van een boom.
Stamoudste(n)	In de YDY Boeken: de oudst bekende ouder(s) van een geslacht.

Geneagram

Overzicht van YDY Boeken, Stammen, Families en Overgrootouders

Boek nummer	Boektitel	Stam	Familie	Overgrootouders
1	JF-CC			
2	Timmermans	Timmermans	Timmermans	Jacob Timmermans 1874-1937
			Kalma	Dieuwke Kalma 1880-1960
3	Oostwoud	Oostwoud	Oostwoud	Popke Oostwoud 1892-1978
			Ter Heide	Pietje ter Heide 1891-1982
4	Van Leeuwen	Van Leeuwen	Van Leeuwen	Simon van Leeuwen 1883-1928
			Tolsma	Jantje Tolsma 1883-1947
5	Brouwer	Brouwer	Brouwer	Albert Markus Brouwer 1890-1971
			Van Houte	Johanna Maria Wilhelmina (Mies) van Houte 1894-1980
6	Timmermans- Oostwoud			Zie 2. en 3.

O.1 Inleiding

O.1.1 De achtergrond van YDY

YDY: Ijdelheid Der Ijdelheden

Heit, mijn vader, Jan Timmermans 1912-1986, heeft zich in verschillende periodes intensief bezig gehouden met de genealogie van de stam Timmermans en minstens zoveel met die van de stam Oostwoud, van mem, mijn moeder, Froukje Oostwoud, geboren in 1926. Hoewel heit er veel tijd en energie in stak, vooral ook in de tijd na zijn pensionering, zag hij er ook de betrekkelijkheid zeker van in. Hij noemde het niet zijn genealogie of zo, maar hij duidde zijn activiteiten op dit gebied altijd aan met zijn 'ijdelheid der ijdelheden', naar de betreffende tekst in de Prediker 1: 2-4.

De tekst in de NBG-vertaling.

Ijdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden. Alles is ijdelheid. Welk voordeel heeft de mens van al zijn zwoegen, waarmee hij zich aftobt onder de zon? Het ene geslacht gaat en het andere geslacht komt, maar de zon blijft altoos staan.

De tekst volgens de [Nieuwe Bijbelvertaling]

Lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is maar leegte. Welk voordeel heeft de mens van alles wat hij heeft verworven, al zijn moeizaam gezwoeg onder de zon? Geslachten gaan, geslachten komen, maar de aarde blijft altijd bestaan.

Waarom houd ik me bezig met genealogie?

Na heit's overlijden in 1986, heb ik al zijn genealogiedocumentatie gekregen. Ik wilde in een vijfjarenplan al zijn gegevens verwerken, o.a. computeriseren. Dat blijkt veel meer tijd te kosten, maar inmiddels zijn al wel veel gegevens geordend en grote delen van het namenbestand, binnen zekere afbakening, zitten nu in de computer. Bovendien heb ik de bestanden aanmerkelijk kunnen uitbreiden en een deel van de voorouders van mijn vrouw, Clara van Leeuwen, geboren in 1953, de stammen van Leeuwen en Brouwer, in kaart kunnen brengen, door gegevens afkomstig van diverse mensen, van internet en uit andere bronnen.

O.1.2 Opbouw van het boek

1. Na de stamboom, waarin de afstammelingen van de overgrootouders zijn weergegeven, en een korte beschrijving van de overgrootouders, volgen een aantal geneagrammen en een overzicht van hun afstammelingen - Hoofdstuk O.2 Stam Oostwoud.
2. Vanuit de Overgrootouders zijn de families gedetailleerd in Parentelen (afstammelingen) van Stamoudsten, in Geneagrammen van die betreffende Stamjongste, of proband, en verdere toelichtingen – Hoofdstukken O.3 Familie Oostwoud en O.4 YDY Boek 3 Oostwoud.
3. Ook is de complete Kwartierstaat – voor zover bekend natuurlijk - voor de stam, dus van de grootouder, vermeld – Hoofdstuk O.5 Kwartierstaat van Froukje Oostwoud (1926-) en broer.
4. Het boek wordt afgesloten met een kaartje waarop is de verspreiding en de oorsprong van de stam is aangegeven, enkele statistische gegevens en een opsomming van alle gebruikte bronnen en documentatie. Ook worden in dit hoofdstuk een aantal gegevens vermeld van personen met dezelfde Achternaam, doch geen familie - Hoofdstuk O.6 Verspreiding en oorsprong Stam Oostwoud.

O.1.3 YDY Boek 3 Oostwoud – verantwoording

In deze (eerste) uitgave heb ik me beperkt tot het haalbare, mede gezien de beschikbare tijd. Genealogie is onderzoek dat (bijna) niet af te ronden is.

Bij de Parentelen (afstammelingen) heb ik me beperkt tot relaties, vrij dicht bij de lijn van de stam; het is nu niet mijn bedoeling de afstamming zo compleet mogelijk te krijgen. Ook is belangrijk dat ik veel gebruik gemaakt heb van het materiaal dat ik in de loop van de tijd heb verzameld of op het Internet kon vinden. Een paar archiefbezoeken hebben me aanvullende informatie opgeleverd.

Van diverse parentelen is veel meer informatie, foto's, tekeningen, akten en dergelijke, beschikbaar. Mogelijk komen in een latere fase meer historische verhalen in zicht.

Ik bedank velen voor hun hulp, op soms heel verschillende wijzen, bij de totstandkoming van dit boek.

Het adres van mijn internetsite is: www.vlierstins.nl

Correcties, aanvullingen en vragen zijn zeker welkom, b.v. via e-mail, mijn adres is: ydy@vlierstins.nl

Amstelveen, februari 2009, Jacob Timmermans.

Ik heb dit boek, versie 1.2, met enkele aanvullingen en correcties, beschikbaar gemaakt voor 'printing on demand'.

Amstelveen, juni 2014, Jacob Timmermans.

O.1.4 Inhoud

O	YDY Boek 3 Oostwoud	O-iii
O.1	Inleiding	O-5
O.1.1	De achtergrond van YDY	O-5
O.1.2	Opbouw van het boek	O-5
O.1.3	YDY Boek 3 Oostwoud – verantwoording	O-5
O.1.4	Inhoud	O-6
O.2	Stam Oostwoud	O-7
O.2.1	Stamboom Oostwoud	O-7
O.2.2	Popke Oostwoud en Pietje ter Heide	O-8
O.2.3	Ouwsterhaule – korte historie	O-15
O.2.4	Scherpenzeel - korte historie	O-16
O.2.5	Geneagram Stam Oostwoud	O-17
O.2.6	Parenteel van Popke Oostwoud en Pietje ter Heide	O-18
O.3	Familie Oostwoud	O-19
O.3.1	Kwartierblad van Popke Oostwoud 1892-1978	O-19
O.3.2	Cirkeldiagram van Popke Oostwoud 1892-1978	O-20
O.3.3	Parenteel van Klaas Roelofs en Waab Sieuwes [Oostwoud]	O-21
O.3.4	Parenteel van Jan Jans de Wal en Akke Luitjens [de Wal]	O-39
O.3.5	Van Rijtuig tot Ziekenhuisbed	O-40
O.3.6	Parenteel van Gerrit Hendriks de Glee en Grietje Jans [De Glee]	O-41
O.3.7	Parenteel van Fedde Jentjes [Jentjes/ de Glee]	O-43
O.3.8	Parenteel van Homme Geerts en Antje Jacobs [Van Dijk]	O-44
O.3.9	Parenteel van Jacob Jacobs en Hauk Arjens [Nauta]	O-46
O.3.10	Parenteel van Wybren Sjoerds en Saakjen Symens [Sjoerds/ Nauta]	O-47
O.3.11	Parenteel van Pier Klazes Bouwma en Grietje Esgers [Bouma]	O-47
O.3.12	Parenteel van Pieter Gerbens en Roelofje Andries [Westra]	O-50
O.3.13	Parenteel van Andries Jacobs en Teunisje Roelofs [Andries/ Westra]	O-51
O.3.14	Parenteel van Jan Andries Polder en Popkje Ages [Polder]	O-51
O.3.15	Parenteel van Riens Sytses en Hyke Joh Wierda [Wiglema]	O-52
O.4	Familie ter Heide	O-53
O.4.1	Kwartierblad van Pietje ter Heide 1891-1981	O-53
O.4.2	Cirkeldiagram van Pietje ter Heide 1891-1981	O-54
O.4.3	Parenteel van Jochum Pieters Dorheijde en Antje Luten [ter Heide]	O-55
O.4.4	Parenteel van Hendrik Coops Heerschop en Cleasje Jonker [Heerschop]	O-65
O.4.5	Parenteel van Melle Ages en Trijntje Wijbrens [Visser]	O-68
O.4.6	Parenteel van Epke Minneszn en Rinck Jansdr [van der Zee]	O-70
O.4.7	Parenteel van Wopke Haringhs en Aatje Martens [Haringhs/ van der Zee]	O-72
O.4.8	Parenteel van Wolter Jans en Jantjen Hendriks Wiltzen [Bos]	O-73
O.4.9	J.J. Bos Scheepsbouwer	O-79
O.4.10	Parenteel van Jacob Gijsels en Lysebeth Kuper [Meester]	O-81
O.4.11	Parenteel van Luijter Hendriks [Baas]	O-83
O.4.12	Parenteel van Willem Botter en Margje [Westerman]	O-84
O.4.13	Parenteel van Jan Cornelis Post en Jacobje van der Linde [Post]	O-85
O.4.14	Parenteel van Jan Jans [Mooijweer]	O-88
O.4.15	Parenteel van Andries Jans en Albertien Jans [van Fleeren]	O-89
O.4.16	Parenteel van Hendrik Seerps en Grietje Egberts [Westerhof/ Huisman]	O-92
O.5	Kwartierstaat van Froukje Oostwoud (1926-) en broer	O-93
O.5.1	Generaties I - XII	O-93
O.6	Verspreiding, statistieken, documentatie en bronnen	O-98
O.6.1	Verspreiding en oorsprong Stam Oostwoud	O-98
O.6.2	Aantallen namen, beroepen, personen en relaties	O-99
O.6.3	Kwartiervulling van Froukje en Geert Oostwoud	O-99
O.6.4	Voornaam reeksen	O-100
O.6.5	Andere Oostwouds – geen familie	O-101
O.6.6	Documentatie en bronnen - Oostwoud	O-105
O.6.7	Documentatie en bronnen - Ter Heide	O-106
O.6.8	Lijst met figuren	O-108

0.2 Stam Oostwoud

0.2.1 Stamboom Oostwoud

Figuur 1 - Stamboom Oostwoud

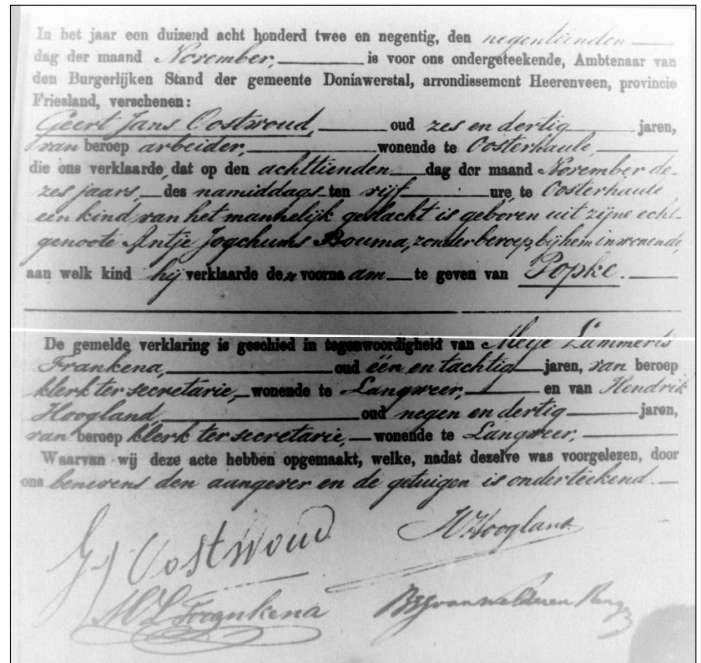
O.2.2 Popke Oostwoud en Pietje ter Heide

Popke Oostwoud

Popke Oostwoud is geboren op 18 november 1892, te Ouwsterhaule. Hij is de derde zoon en het vijfde kind van Geert Oostwoud en Antje Bouma. Hij is vernoemd naar de moeder van zijn moeder, Popkjen Polder. Deze Popkjen Polder overleed kort na de geboorte van Antje Bouma, Popke's moeder.

Popke zit op de lagere school in Ouwsterhaule, in de hoogste klassen waarschijnlijk bij meester Aninga. In 1885 was er een nieuwe school gebouwd, die in 1891 met een tweede lokaal werd uitgebreid. Tot op hoge leeftijd kan hij gedichten opzeggen, die hij van meester Aninga heeft geleerd.

Na de lagere school gaat Popke werken bij boer Willem Rinkema in Huisterheide, daarna bij boer Jetze Veldstra in Nijega/ Ouwsternijega. In maart 1912 moet hij als dienstplichtige in militaire dienst, tot maart 1914. En van augustus 1914 tot maart 1918 moet hij weer in dienst, als gevolg van de mobilisatie.

Figuur 2 - Geboorteteekening Popke Oostwoud

Figuur 5 - Popke Oostwoud

Oostwoud, wed. G., zonder.
Oostwoud, P., wegwerker.

Figuur 6 - Uit: Volkstelling 1925

Eind 1923 heeft hij gesolliciteerd als Dorpsreiniger te Langweer. De gemeenteraad geeft hem niet voldoende stemmen.

c. tot dorpsreiniger te Langweer, waarvoor werden aanbevolen Klaas J. van der Meer te Dijken bij Langweer, Jan Johs. Hoekstra te Idskenuizen en Popke G. Oostwoud te Nijega. (W.) K. J. van der Meer met 9 stemmen; J. Joh. Hoekstra en P. G. Oostwoud erlangden ieder één stem.

Figuur 3 - Leeuwarder Courant - 31 dec 1923

In 1925 is hij meer succesvol: hij wordt benoemd tot wegwerker te Oosterhaule.

Doniawerstal, 26 Januari. In de raadsvergadering van heden zijn benoemd:

a. tot wegwerker te Oosterhaule Popke G. Oostwoud te Nijega (D.) met 6 stemmen, tegen 3 stemmen, uitgebracht op Jan M. Visser te St. Nicolaasga en 2 op Rinke J. de Jong te Doniaga;

Figuur 4 - Leeuwarder Courant - 27 jan 1925

Figuur 7 - Getuige à décharge

Figuur 8 - Van persoonsbewijs 1941

Zijn actieve leven is bloemrijk verwoord in het artikel op de volgende bladzijde.

JOUSTER COURANT

OFFICIEEL ORGAAN VOOR DE GEMEENTEN HASKERLAND EN DONIAWERSTAD

Popke Oostwoud met pensioen

Is er wel iemand in de wijde omtrek, die Popke niet kent? En omgekeerd, als er één is in de gemeente, die alle inwoners bij naam en toenaam, kent dan is het Oostwoud. Wegwerkers waren er meer, doch er is maar één Popke Oostwoud. Oók als wegwerker was hij iemand die opviel, die de aandacht op zich vestigde door z'n vriendelijk karakter. Klein en groot, arm en rijk, werd met flinke stem steeds hartelijk goedendag gewenst. "Wat wil je de mensen minder meegeven" is zijn stelregel.

De heer Oostwoud is geboren te Ouwsterhaule, de 18e november 1895 [1892 jt]. Nadat hij de lagere school had doorlopen, kwam hij, zoals toen de gewone gang van zaken was op het platteland, bij de boer terecht en wel bij Pieter Willems (Rinkema) op de Blauwplaats onder St. Nicolaasga. De 13e maart 1912 verwisselde hij de blauwe seil- bokse tegen het blauwe uniform van het 1e regiment Huzaren. Nadat hij de 14e maart 1914 zijn dienstplicht vervuld had kwam hij weer bij de boer terecht.

Dit was echter van korte duur want 1 augustus 1914, toen de mobilisatie uitbrak, moest hij ook onder de wapenen. Dat duurde tot 17 maart 1918, zodat hij bijna zes jaar militair is geweest. Opnieuw naar de boer, totdat de betrekking van wegwerker te Ouwsterhaule vacant kwam door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van Tobias ten Hoeve en hij door de gemeenteraad tot diens opvolger benoemd werd.

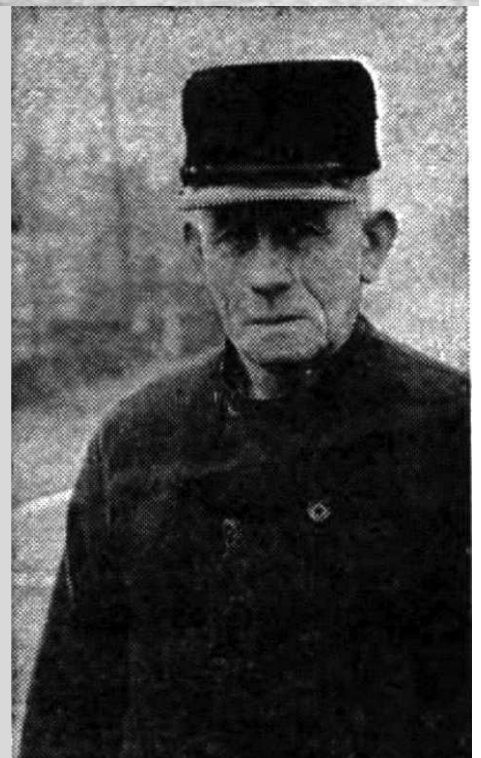
De 1e maart 1925 nam hij voor het eerst, in zijn kwaliteit als wegwerker, de bezem ter hand. In verband met de toen nog algemeen gangbare paardentractie had hij dagelijks werk met opruimen van de op de gedeponeerde paardenmest en voorts met het bijvegen van los grint en macadam. Later kreeg ook het werk van de wegwerker een ander karakter. Zo kon het de laatste jaren gebeuren, dat Oostwoud weken aaneen zijn werk van huis had. Hij kwam overal in de gemeente.

Met de soms harde waarheid van het spreekwoord "wie timmert aan de weg..." heeft hij in zijn ruim dertigjarige loopbaan als wegwerker, meermalen kennis gemaakt. Hoewel hij zijn werk steeds uiterst nauwkeurig uitvoerde, werd de kritiek door Jan Publiek niet gespaard. Laat dit hem tot troost zijn, dat het niet de slechtste vruchten zijn, waarin de wespen steken.

Oostwoud heeft verder een aangeboren eigenschap voor opruimen. Degene, die de weg opzettelijk verontreinigde of de berm als vuilnisvat gebruikte, kreeg het zonder m's met hem aan de stok. Niet alleen kritiek ook veel waardering heeft hij genoten. Hulpvaardig als hij is, was geen moeite hem te veel om de in verlegenheid geraakte weggebruiker met raad en daad bij te staan. Ook in het dorpsleven is hij een gewaardeerd persoon, o.a. is hij penningmeester van de begrafenisvereniging en van de vrijwillige brandweer.

Met ingang van 1 januari is zijn ontslag ingegaan, maar zaterdag 1 februari is door het Gemeentebestuur officieel afscheid van hem genomen te zijnen huize en temidden van vrouw en kinderen.

Aanwezig waren Burgemeester van Douwen, wethouder Nauta, secretaris Brandhorst, directeur Gemeentewerken Van der Laan en opzichter F. de Vries.

De burgemeester schetste de heer Oostwoud als een plichtsgetrouwe medewerker in het belang van de gemeente. Als blijk van waardering werd hem een enveloppe met inhoud overhandigd. Ook de heer Van der Laan gewaagde van een toegewijde medewerker, wien niets te veel was, als het belang van de gemeente dit vorderde. De heer de Vries, die het langst met Oostwoud heeft samengewerkt, dankte deze voor zijn oprechte en eerlijke kameraadschap. Alle drie sprekers spraken de wens uit, dat Oostwoud, temidden van de zijnen, nog lang van zijn welverdiend pensioen mag genieten.

Ook wij, die hem jaren gekend hebben, sluiten ons gaarne hierbij aan, en gunnen onze voormalige "dykwerker" nog menig jaar in gezondheid.

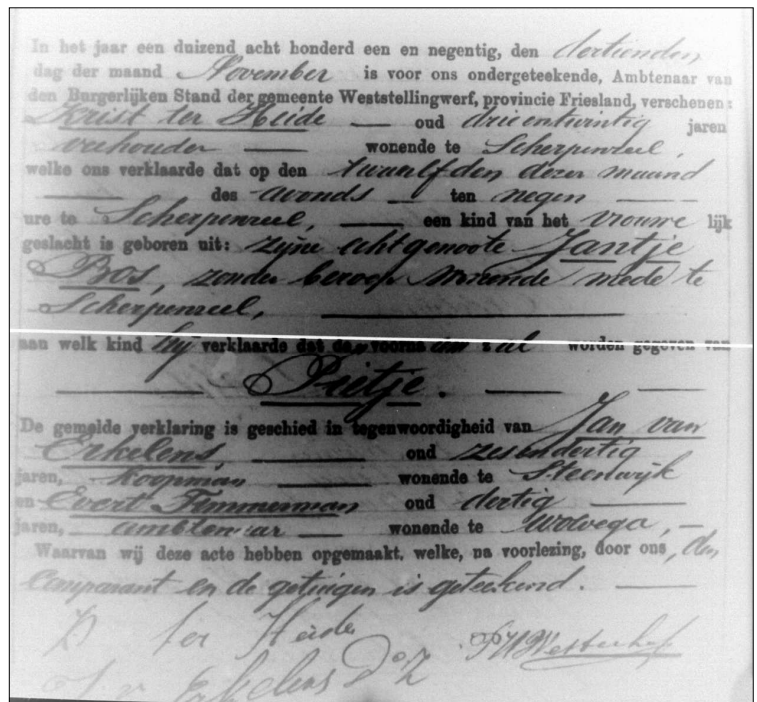
Figuur 9 - Popke Oostwoud met pensioen – Jouster Courant 7 feb 1958

Pietje ter Heide

Pietje ter Heide wordt op 12 november 1891 geboren in Scherpenzeel, aan de Gracht. Zie ook Scherpenzeel - korte historie op blz. O-16. De juiste plaats is niet meer bekend. Zij is de oudste dochter en tweede kind van Christ ter Heide en Jantje Bos.

Figuur 10 - De boerderij aan het Tjongerpad, in 2009

Figuur 11 - Geboorteakte Pietje ter Heide

Figuur 12 - Boerderij Holstein, in 2008

Het gezin verhuist eerst naar een boerderij aan het Tjongerpad, vlakbij de plek waar de Pier Christiaansloot aansluit op de Tjonger (Zevenbuurt).

Later verhuist het gezin naar boerderij Holstein, een paar km van Oosterzee-Buren. Hier overlijdt Pietje's moeder, Jantje Bos, in 1905.

Pietje moet als jong meisje gaan werken, eerst bij haar grootouders Jan J. Bos en Pietje van Fleeren.

Daarna wordt ze huishoudster bij boer Uilke Wind in Delfstrahuizen. Hier is ze 14 jaar, tot ze trouwt met Popke Oostwoud en naar Ouwsterhaule gaat.

Figuur 13 - Uilke Wind en Pietje ter Heide
 Voor de boerderij te Delfstrahuizen.

Figuur 14 - Pietje ter Heide

Herbert Litschel

Ca. 1918 kreeg meneer te Loo, godsdienstonderwijzer te Delfstrahuizen, het verzoek voor twee Weense jongens onderdak te zoeken. Eén van die jongens, Herbert Litschel, kwam bij Uilke Wind op de boerderij, want die boer had een jonge huishoudster, Pietje ter Heide. Herbert heeft vijf maanden op de boerderij gewoond.

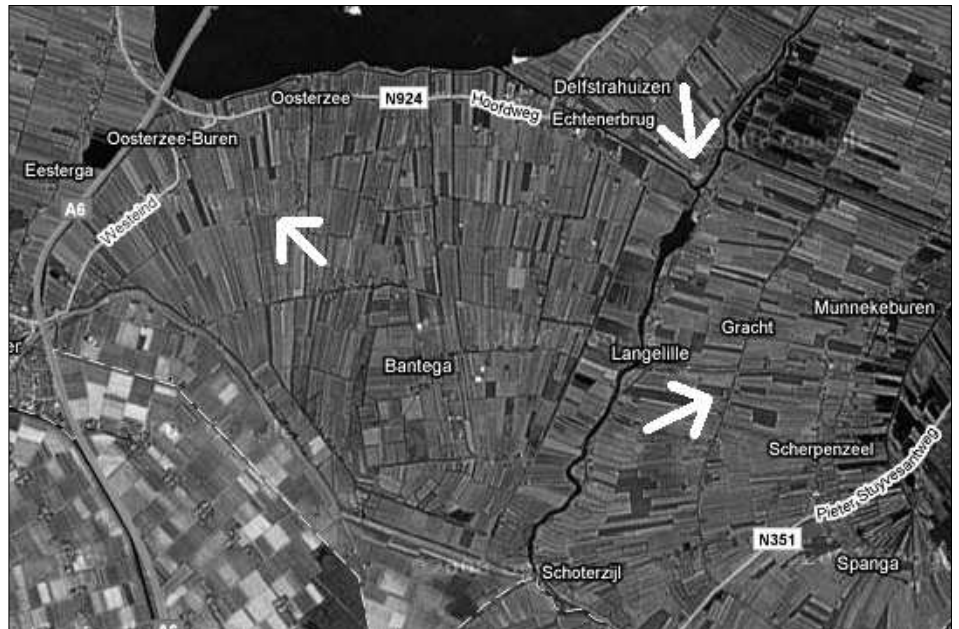
Meer dan zestig jaar later, in 1980, heeft Herbert opnieuw een bezoek aan Delfstrahuizen gebracht en hij vraagt ter plekke naar Pietje ter Heide.

De bewoner van de pastorie in Echternerbrug, waar Herbert navraag doet, weet te vertellen dat Pietje's dochter in Heerenveen woont: Froukje Timmermans-Oostwoud. Met haar man, Jan Timmermans, is Herbert toen naar Joure gegaan, waar Pietje Oostwoud-ter Heide in Verpleeghuis 'De Flecke' woont.

Helaas herkent Pietje ter Heide Herbert niet meer.

Figuur 15 - De boerderij van Uilke Wind - honderd jaar later

Figuur 16 - Omgeving Gracht-Zevenbuurt - Oosterzee^a
 Zie witte pijlen voor woonplaatsen.

^a Van: Google Maps